

(लोक सेवा आयोग)

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको राष्ट्रिय मानव अधिकार सेवा, अधिकृत तृतीय श्रेणी, प्रशासकीय अधिकृत/ लेखा अधिकृत/मानव अधिकार अधिकृत वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको लागि पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रम योजनालाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण :-	लिखित परीक्षा (Written Examination)	पूर्णाङ्क :- २००
द्वितीय चरण :-	(क) सामूहिक परीक्षण (Group Test)	पूर्णाङ्क :- १०
	(ख) अन्तर्वार्ता(Interview)	पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उर्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या × अङ्क	समय
प्रथम	Governance & Contemporary Issues	१००	४०	विषयगत (Subjective) छोटो उत्तर लामो उत्तर	४ प्रश्न × ५ अङ्क ८ प्रश्न × १० अङ्क	३ घण्टा
द्वितीय	Job- Knowledge Specific Subject	१००	४०	विषयगत (Subjective) छोटो उत्तर लामो उत्तर	४ प्रश्न × ५ अङ्क ८ प्रश्न × १० अङ्क	३ घण्टा

द्वितीय चरण : सामूहिक परीक्षण (Group Test) र अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क :- ४०

पत्र /विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
सामूहिक परीक्षण (Group Test)	१०	सामूहिक छलफल (Group Discussion)	३० मिनेट
अन्तर्वार्ता (Interview)	३०	बोर्ड अन्तर्वार्ता (Board Interview)	-

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ । तर द्वितीय पत्रको Drafting and Reporting Skills बाट एक प्रश्न अंग्रेजी भाषामा सोधिनेछ, र परिक्षार्थीले त्यस प्रश्नको उत्तर पनि अंग्रेजी भाषा नै दिनु पर्नेछ ।
- माथि उल्लिखित सेवाका प्रशासकीय अधिकृत/लेखा अधिकृत/मानव अधिकार अधिकृत वा सो सरह पदको लागि प्रथम पत्र/विषयको विषयवस्तु एउटै (Common) हुनेछ । तर द्वितीय पत्र Job- Knowledge Specific Subject को फरक फरक हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अंकको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- विषयगत प्रश्न हुनेका हकमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परिक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति :

(लोक सेवा आयोग)

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको राष्ट्रिय मानव अधिकार सेवा, अधिकृत तृतीय श्रेणी, प्रशासकीय अधिकृत/ लेखा अधिकृत/मानव अधिकार अधिकृत वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको लागि पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र (Paper I):

Governance & Contemporary Issues

(For Administrative Officer, Account Officer & Human Right Officer)

Section (A) - 25 Marks

1. State and Governance

- 1.1 Fundamentals of governance: concept, context and characteristics
- 1.2 Political and administrative structures of governance
- 1.3 Right to information and transparency
- 1.4 Nation building and state building
- 1.5 Governance systems in Nepal
- 1.6 National security management: concept, scope and existing provisions of national security in Nepal
- 1.7 Multi-level governance and Nepal: informal governance, civil society governance, local governance, cooperative governance, corporate governance and United Nations Organization

2. Constitution and Law

- 2.1 Constitutionalism
- 2.2 Constitutional development in Nepal
- 2.3 Present constitution of Nepal
 - 2.3.1 Salient features, executive, legislative and judiciary
 - 2.3.2 Fundamental rights, directive principles and policies of the State
 - 2.3.3 Function and jurisdiction of constitutional and statutory bodies
- 2.4 Human rights
- 2.5 Civic sense, duties and responsibilities of people
- 2.6 Sources of law and law making process in Nepal
- 2.7 Rule of law, democratic values and norms, inclusion, proportional representation and affirmative action

Section (B) - 25 Marks

3. Public Service and Public Management

- 3.1 Concept, functions, characteristics and role of public service
- 3.2 Public Service delivery
- 3.3 Political neutrality, commitment, transparency and accountability
- 3.4 Utilization of public funds, ethics and morality
- 3.5 Public management, civil service and bureaucracy
- 3.6 Public policy: formulation process and analysis
- 3.7 Public Service Charter
- 3.8 E-governance

4. Resource Management and Planning

- 4.1 Human Resource Management : procurement, development, utilization and maintenance
- 4.2 Public financial management: planning and budgeting system in Nepal
- 4.3 Government accounting and auditing system in Nepal
- 4.4 Financial management and social accountability
- 4.5 Development planning and current periodic plan
- 4.6 Participatory planning and development

(लोक सेवा आयोग)

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको राष्ट्रिय मानव अधिकार सेवा, अधिकृत तृतीय श्रेणी, प्रशासकीय अधिकृत/ लेखा अधिकृत/मानव अधिकार अधिकृत वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको लागि पाठ्यक्रम

Section (C) - 25 Marks

5. Social issues

- 5.1 Social disputes and conflict
- 5.2 Social justice and equality
- 5.3 Social and cultural transformation
- 5.4 Distributive justice of resources: disparities and marginalization (regional, caste/ethnicity, gender, rural and urban)
- 5.5 Social protection, social security and social responsibility
- 5.6 Cultural diversity and social mobilization
- 5.7 Population (settlement, migration, urbanization, aging, refugee, displaced population)
- 5.8 Organized crime: cyber crime, trafficking, cartelling/monopoly, terrorism, corruption and money laundering
- 5.9 Food sovereignty and security

6. Economic issues

- 6.1 Economic growth and economic development
- 6.2 Major aspects of economic development: agriculture, industry, trade, tourism, foreign employment and human resource
- 6.3 Role of public sector, private sector and cooperative in economic development
- 6.4 Foreign assistance and international co-operation
- 6.5 Foreign Investment: portfolio and direct
- 6.6 Intellectual property rights
- 6.7 Labour market in Nepal: Status, Opportunities and Challenges
- 6.8 Economic diplomacy
- 6.9 Poverty and unemployment

Section (D) - 25 Marks

7. Developmental Issues

- 7.1 Human development
- 7.2 Infrastructure development
- 7.3 Sustainable development (land, water and natural resources: carrying capacity and development policy), Sustainable Development Goals
- 7.4 Role of state and non-state actors in development process
- 7.5 Peace and conflict sensitive development
- 7.6 Decentralization and local self-governance
- 7.7 Economic liberalization and development
- 7.8 Partnership development and community based development
- 7.9 Role of Information and Communication Technology (ICT) in development
- 7.10 Globalization and development

8. Environmental Issues

- 8.1 Ecosystem, bio-diversity and conservation
- 8.2 Climate change and carbon trade
- 8.3 Environment degradation
- 8.4 Deforestation
- 8.5 Crisis/Disaster management
- 8.6 Environment and development
- 8.7 Energy crisis and energy conservation
- 8.8 Pollution and waste management